

**СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
ОСНОВИ МЕДІАГРАМОТНОСТІ**

Спеціальність: **С4 «Психологія»**

Освітньо-професійна програма: **Клінічна психологія**

Код компонента в освітній програмі: **ВК 5**

Рівень вищої освіти: **другий (магістерський)**

Форма здобуття освіти: **очна (денна)**

Рік навчання: **2**

Семестр(и): **3 (осінній)**

Тип освітнього компонента: **вибірковий**

Навчальний рік: **2025-2026**

Обсяг: **3 кредити ECTS (90 год.)**

Навчальні заняття: **лекції, практичні заняття, консультації**

Підсумковий контроль: **залік**

Пререквізити: **психоосвіта та педагогіка дорослих**

Кафедра/підрозділ: **кафедра української мови, психології та педагогіки**, пр. Науки, 4, корпус А, 5 поверх

Керівник освітнього компонента: **Абасалієва Оксана Миколаївна**

oksi.10.00@ukr.net

ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Курс «**Основи медіаграмотності**» спрямований на формування у здобувачів критичного мислення, здатності свідомо сприймати, аналізувати та оцінювати інформацію з різних медіаджерел, а також розуміти психологічний вплив медіа на свідомість, емоції та поведінку людини. Дисципліна поєднує знання психології, комунікативістики, соціології, культурології та кіберпсихології, розкриваючи механізми маніпуляцій, дезінформації, пропаганди й створення медійних образів. Курс має практичну спрямованість і сприяє розвитку здатності безпечно й етично взаємодіяти з інформаційним простором.

МЕТА КУРСУ. Здобувачі навчатимуться аналізувати структуру сучасного медіапростору, розуміти принципи функціонування масової комунікації, психологічні механізми впливу інформації на мислення та емоції. Вони оволодіють навичками виявлення маніпулятивних повідомлень, фейкових новин, інформаційних атак і зможуть формувати власну позицію на основі перевірених фактів та етичного використання медіа.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

- знати основні поняття, принципи та рівні медіаграмотності, структуру інформаційного простору й закономірності масових комунікацій;
- розуміти психологічні механізми впливу медіа на свідомість, емоції, поведінку та формування громадської думки;
- володіти знаннями про види медіаманіпуляцій, фейки, дезінформацію, алгоритми роботи соціальних мереж, створення інформаційних «бульбашок» і залежності від медіаконтенту;
- уміти критично оцінювати джерела інформації, перевіряти факти, аналізувати візуальні й текстові повідомлення з урахуванням контексту, цілей та етичних аспектів;
- використовувати набуті знання для профілактики інформаційних впливів, медіазалежності, психологічного виснаження та розвитку усвідомленого споживання контенту;
- розвивати навички критичного мислення, саморегуляції інформаційних потоків, відповідального використання соціальних медіа, формування медіакультури, цифрової безпеки та стійкості до маніпуляцій.

ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА**Перелік тем лекцій (10 год.):**

1. Медіаосвіта та медіаграмотність як освітні категорії
2. Аналіз медіатекстів різних видів медіа

3. Використання онлайн ресурсів в освітньому просторі
4. Критичне мислення при роботі з медичною інформацією
5. Розпізнавання фейків та дезінформації у медіапросторі
6. Етика поширення медичної інформації в медіа та соцмережах
7. Соціальні мережі як джерело медичної інформації: ризики та можливості
8. Візуальна медіаграмотність: аналіз інфографіки, графіків та схем
9. Відеоконтент у медичній освіті: від навчальних роликів до YouTube
10. Мобільні додатки та онлайн-платформи для навчання медиків
11. Медіаінструменти для підготовки презентацій та наукових доповідей
12. Психологічний вплив медіа на пацієнтів і професійну поведінку медиків
13. Міжнародні стандарти медіаграмотності у медицині
14. Формування особистого цифрового профілю та репутації медичного фахівця

онлайн

15. Інтерактивні методи навчання та симуляційні платформи для розвитку медіа грамотності

Перелік тем практичної роботи (20 год):

1. Медіаосвіта та медіаграмотність як освітні категорії
2. Аналіз медіатекстів різних видів медіа
3. Використання онлайн ресурсів в освітньому просторі
4. Критичне мислення при роботі з медичною інформацією
5. Розпізнавання фейків та дезінформації у медіапросторі
6. Етика поширення медичної інформації в медіа та соцмережах
7. Соціальні мережі як джерело медичної інформації: ризики та можливості
8. Візуальна медіаграмотність: аналіз інфографіки, графіків та схем
9. Відеоконтент у медичній освіті: від навчальних роликів до YouTube
10. Мобільні додатки та онлайн-платформи для навчання медиків
11. Медіаінструменти для підготовки презентацій та наукових доповідей
12. Психологічний вплив медіа на пацієнтів і професійну поведінку медиків
13. Міжнародні стандарти медіаграмотності у медицині
14. Формування особистого цифрового профілю та репутації медичного фахівця

онлайн

15. Інтерактивні методи навчання та симуляційні платформи для розвитку медіа грамотності

Перелік тем самостійної роботи студента (60 год.)

1. Медіаосвіта та медіаграмотність як освітні категорії
2. Аналіз медіатекстів різних видів медіа
3. Використання онлайн ресурсів в освітньому просторі
4. Критичне мислення при роботі з медичною інформацією
5. Розпізнавання фейків та дезінформації у медіапросторі
6. Етика поширення медичної інформації в медіа та соцмережах
7. Соціальні мережі як джерело медичної інформації: ризики та можливості
8. Візуальна медіаграмотність: аналіз інфографіки, графіків та схем
9. Відеоконтент у медичній освіті: від навчальних роликів до YouTube
10. Мобільні додатки та онлайн-платформи для навчання медиків
11. Медіаінструменти для підготовки презентацій та наукових доповідей
12. Психологічний вплив медіа на пацієнтів і професійну поведінку медиків
13. Міжнародні стандарти медіаграмотності у медицині
14. Формування особистого цифрового профілю та репутації медичного фахівця

онлайн

15. Інтерактивні методи навчання та симуляційні платформи для розвитку медіа грамотності

СРС спрямована на поглиблення та закріплення теоретичних знань, отриманих під час аудиторного навчання та сприяють формуванню професійних компетентностей. Результати СРС підлягають контролю та включені до підсумкового контролю знань.

Консультації: онлайн, за попередньою реєстрацією на сторінці курсу в Системі дистанційного навчання курсу.

Методи навчання: лекції, інтерактивні дискусії, робота в малих групах, аналіз і розв'язання комунікативних ситуацій, метод кейсів, рольові ігри, моделювання професійних діалогів, тренінгові вправи з розвитку комунікативних навичок, метод самопрезентації, мозковий штурм.

ОЦІНЮВАННЯ

Поточна навчальна діяльність (ПНД). Оцінювання успішності здобувачів освіти здійснюється відповідно до Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в ХНМУ (<https://knmu.edu.ua/documents/normatyvni-dokumenty-navchalnogo-proczesu/>). Оцінка за практичне чи підсумкове заняття становить від 2 до 5 балів. Подання завдань за запізненням з неповажних причин тягне за собою зниження оцінки відповідно до відсотка запізнення в часі від часу виконання завдання. Завдання перевіряються до 24 год. Оцінки виставляються у електронний журнал. Незадовільні оцінки відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf).

В кінці семестру середня оцінка за семестр конвертується у багатобальну оцінку (70 – 120 балів) відповідно до таблиці 1 Інструкції з оцінювання (див. вище). Середнє арифметичне ПНД становить загальну навчальну діяльність (ЗНД).

Індивідуальні завдання (ІЗ) оцінюються до 10 балів.

Підсумковий контроль. Умовою допуску до заліку є набрання 70 балів ЗНД. Оцінка за залік становить від 50 до 80 балів.

Оцінка з дисципліни (ОД). $ОД = ЗНД + ІЗ + 3$.

Оскарження результатів підсумкового контролю проводиться у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_apel_kontrol.pdf).

ПОЛІТИКИ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Рекомендації щодо роботи на курсі: брати активну участь у всіх формах роботи на заняттях, присвячувати 1-2 год. щодня виконанню самостійної роботи та підготовці до занять, ставити запитання під час занять, відвідувати консультації, вчасно здавати завдання та виконувати усі форми контролю.

Відвідування занять. Відвідування лекцій є обов'язковим. Формою одягу під час офлайн-занять є білий медичний халат. При запізнення більше ніж на 5 хвилин ви можете бути не допущені до заняття. Пропущені заняття відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf).

Академічна доброчесність. ХНМУ стоїть на позиціях нульової толерантності до проявів академічної недоброчесності. Будь-які порушення принципів академічної доброчесності тягнуть за собою відповідальність у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_ad-1.pdf).

Використання електронних гаджетів та інструментів штучного інтелекту допускається лише з дозволу викладача.

Політика щодо осіб з особливими освітніми потребами. Здобувачі з особливими освітніми потребами мають зв'язатися з викладачем задля розробки індивідуальної освітньої траєкторії.

Час відповіді викладача: 24 години.

Технічні вимоги до роботи на курсі:

- доступ до комп'ютера, ноутбука, планшета чи смартфона
- корпоративний обліковий запис Google з власним фото
- навички роботи з Google Workspace (Google Meet, Docs, Sheets, Slides, Forms) та Moodle

Технічна підтримка: АСУ (ev.shevtsov@knmu.edu.ua), Google (tehotdelknmu@gmail.com), Moodle (al.korol@knmu.edu.ua)

Список рекомендованої літератури:

1. Theory and Practice of Future Teacher's Training for Work in New Ukrainian School I : monograph / edit. I. F. Prokopenko, I. M. Trubavina. – Prague : OKTAN PRINT s.r.o., 2020. – 674 p.

2. Subashkevych, I., Korniat, V., Loboda, V. (2021). Using Moodle in an Information Educational Environment of HEIs under Distance Learning. BRAIN. Broad Research in Artificial Intelligence and Neuroscience, 12(4), 346-357. <https://doi.org/10.18662/brain/12.4/254>

3. Зюсс Д., Ламперт К., Трюльцш-Війнен К. Медіапедагогіка: навчальний посібник / Зюсс Д., Ламперт К., Трюльцш-Війнен К.; пер. з нім. В. Климченка, В. Олійника / за загал. ред. В. Іванова. К. : Академія української преси, Центр вільної преси, 2023. 300 с. https://www.aup.com.ua/wp-content/uploads/2023/11/Mediapedagogik_ua_web.pdf

Зав. кафедри української мови,
психології та педагогіки

Людмила ФОМІНА